

L.dz. 223/2026/W

Wyjaśnienie
Komisji Etyki i Wykonywania Zawodu
Krajowej Rady Radców Prawnych

z dnia 3 marca 2026 r.

w sprawie dopuszczalności zatrudnienia radcy prawnego w kancelarii notarialnej na podstawie umowy o pracę na stanowisku radcy prawnego

TEZA

Dopuszczalne jest zatrudnienie radcy prawnego w kancelarii notarialnej na podstawie umowy o pracę na stanowisku radcy prawnego. Świadczenie pomocy prawnej przez zatrudnionego w kancelarii notarialnej radcę prawnego na rzecz tej kancelarii notarialnej, nie skutkuje zawieszeniem prawa wykonywania zawodu radcy prawnego, o którym mowa w art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy o radcach prawnych, w związku z przepisem art. 28 ust. 3 ustawy o radcach prawnych.

UZASADNIENIE

I. Wprowadzenie

1. Asumptem dla niniejszego wyjaśnienia był wniosek skierowany do Komisji Etyki i Wykonywania Zawodu Krajowej Rady Radców prawnych (zwanej dalej „Komisją”) z prośbą o udzielenie odpowiedzi czy zatrudnienie radcy prawnego w kancelarii notarialnej (na podstawie umowy o pracę na stanowisku radcy prawnego) nie skutkuje zawieszeniem prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego.

2. Precyzując przepisy dotyczące zasad etyki lub wykonywania zawodu radcy prawnego, będące przedmiotem wniosku, wskazano na przepis art. 28 ust. 1 pkt 2 oraz art. 28 ust. 3 ustawy o radcach prawnych.

3. Wnioskodawca w uzasadnieniu pytania wskazał, że:

- a) wniosek wynika z nieprecyzyjnych postanowień przepisu art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy o radcach prawnych stanowiącego o zawieszeniu prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego w wypadku podjęcia pracy w organach

wymiaru sprawiedliwości, w organach ścigania lub kancelarii notarialnej oraz art. 28 ust. 3, wskazującego, że zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego nie stosuje się wobec zatrudnionych na stanowiskach radców prawnych w organach, o których mowa w ust. 1 pkt 2, oraz

- b) z faktu, że użycie przez ustawodawcę w przepisie art. 28 ust. 3 ustawy o radcach prawnych sformułowania „wobec zatrudnionych na stanowiskach radców prawnych w organach, o których mowa w ust. 1 pkt 2” powoduje, że można mieć wątpliwości, co do tego czy zatrudnienie radcy prawnego w kancelarii notarialnej (na stanowisku radcy prawnego) nie będzie powodowało zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego.

4. Radca prawny w oparciu o powyższe wskazał, że w jego ocenie treścią art. 28 ust. 1 i pkt 2 i 3 ustawy o radcach prawnych objęte są tylko te sytuacje, w których czynny zawodowo radca prawny podejmuje pracę na stanowiskach decyzyjnych i orzeczniczych, wiążących się bezpośrednio z wystąpieniem konfliktu interesów między dwoma odmiennymi zawodami prawniczymi.

II. Ramy prawne

1. Ocena zagadnienia będącego przedmiotem niniejszego wyjaśnienia została dokonana z uwzględnieniem:

- a) ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 499), zwanej dalej „ustawą o radcach prawnych” lub „u.r.p.”,
- b) Kodeksu Etyki Radcy Prawnego (w brzmieniu stanowiącym załącznik do Uchwały nr 884/XI/2023 Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 7 lutego 2023 r. w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego Kodeksu Etyki Radcy Prawnego), zwanego dalej „Kodeks Etyki Radcy Prawnego” lub „KERP”.

2. W ocenie Komisji, dla rozstrzygnięcia zagadnienia będącego przedmiotem wyjaśnienia znaczenie mają przepisy:

- a) art. 2 u.r.p., zgodnie z którym: *„Pomoc prawna świadczona przez radcę prawnego ma na celu ochronę prawną interesów podmiotów, na których rzecz jest wykonywana.”*,
- b) art. 4 u.r.p., zgodnie z którym *„wykonywanie zawodu radcy prawnego polega na świadczeniu pomocy prawnej”*;
- c) art. 6 ust. 1 u.r.p., zgodnie z którym: *„1. Świadczenie pomocy prawnej przez radcę prawnego polega w szczególności na udzielaniu porad i konsultacji prawnych, sporządzaniu opinii prawnych, opracowywaniu projektów aktów*

prawnych oraz występowaniu przed urzędami i sądami w charakterze pełnomocnika lub obrońcy.”,

- d) art. 8 ust 1 *in principio* u.r.p., zgodnie z którym: „1. Radca prawny wykonuje zawód w ramach stosunku pracy, na podstawie umowy cywilnoprawnej, w kancelarii radcy prawnego oraz w spółce [...]”
- e) art. 28 ust. 1 u.r.p., zgodnie z którym „1. Zawieszenie prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego następuje w wypadku:
 - 1) wykonywania zawodu adwokata;
 - 2) podjęcia pracy w organach wymiaru sprawiedliwości, w organach ścigania lub kancelarii notarialnej;
 - 3) podjęcia zatrudnienia na stanowisku Prezesa Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, jej wiceprezesa, radcy lub referendarza”.
- f) art. 28 ust. 3 u.r.p., zgodnie z którym: „3. Zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego nie stosuje się wobec zatrudnionych na stanowiskach radców prawnych w organach, o których mowa w ust. 1 pkt 2.”
- g) art. 26 u.r.p., zgodnie z którym: „Osoby, które wykonują zawód sędziego, asesora sądowego, prokuratora, notariusza, komornika, asesora prokuratorskiego i notarialnego bądź odbywają aplikację sądową, prokuratorską lub notarialną, nie mogą jednocześnie zostać wpisane na listę radców prawnych ani wykonywać zawodu radcy prawnego”.

III. Ocena

1. Ustawa o radcach prawnych wskazuje na cztery grupy zdarzeń z udziałem radcy prawnego, które skutkują zawieszeniem prawa wykonywania zawodu radcy prawnego. Są to:

- 1) wykonywanie zawodu adwokata (art. 28 ust. 1 pkt 1 u.r.p.);
- 2) podjęcie pracy w organach wymiaru sprawiedliwości, w organach ścigania lub kancelarii notarialnej (art. 28 ust. 1 pkt 2 u.r.p.);
- 3) podjęcie zatrudnienia na stanowisku Prezesa Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, jej wiceprezesa, radcy lub referendarza (art. 28 ust. 1 pkt 3 u.r.p.)
- 4) uprawnienie się orzeczenia dyscyplinarnego o zastosowaniu tej kary (art. 28 ust. 2 w zw. z art. 65 ust. 1 pkt 4 u.r.p.)

2. Analiza treści przepisów art. 28 ust. 1 pkt 2 i ust. 3, bazująca na wykładni językowej, budzi pewne wątpliwości z uwagi użyte w nich pojęcia i wyrażenia językowe.

3. Zgodnie z przepisem art. 28 ust. 1 u.r.p., zasadniczo, ustawodawca łączy zawieszenie prawa wykonywania zawodu z „*podjęciem pracy w organach wymiaru sprawiedliwości, w organach ścigania lub w kancelarii notarialnej*”. W drodze wyjątku od tej zasady przewidując, że zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego nie stosuje się wobec „*zatrudnionych na stanowiskach radców prawnych w organach, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 2 u.r.p.*”

4. Istotnie skupiając uwagę na ww. przepisach można powziąć wątpliwość co do zakresu przedmiotowego wyjątku przewidzianego art. 28 ust. 3 u.r.p. Wykładając go literalnie można dojść do wniosku, że obejmuje wyłącznie przypadki zatrudnienia radcy prawnego na stanowisku radcy prawnego w „*organach*” wskazanych w art. 28 ust. 1 pkt 2 u.r.p., czyli w „*organach wymiaru sprawiedliwości*” lub „*organach ścigania*”, co skutkować będzie tym, że poza wyjątkami mieści się podjęcie pracy w kancelarii notarialnej, która nie została zaliczona do „*organów*”. W konsekwencji, podjęcie pracy w kancelarii notarialnej skutkuje zawieszeniem prawa do wykonywania zawodu i nie doznaje wyjątku wobec radcy prawnego zatrudnionego w takiej kancelarii, na stanowisku radcy prawnego.

5. Rezultaty ww. wykładni językowej nie dają się pogodzić z *ratio legis* ograniczeń w postaci zawieszenia prawa wykonywania zawodu z przyczyn wskazanych w art. 28 ust. 1 pkt 2 u.r.p. W ocenie Komisji celem regulacji art. 28 ust. 1 u.r.p. jest niepołączalność równoczesnego wykonywania przez tę samą osobę – radcę prawnego - czynności zawodowych radcy prawnego z funkcjami i stanowiskami lub podejmowaniem czynności wymagających wiedzy prawniczej w ramach organów władzy w obrębie różnych zawodów prawniczych podlegających odrębnym reżimom prawnym i deontologii zawodowej, funkcjonującym i spełniającym odrębne zdania w systemie demokratycznego państwa prawa.

6. Warto też zauważyć, że użyte w ustawie o radcach prawnych w art. 28 ust. 3 pojęcie „*organu*” nie zostało na gruncie tej ustawy zdefiniowane. Próżno też szukać jednoznacznego określenia tego terminu w innych aktach prawnych. Zgodnie z „Zasadami techniki prawodawczej” (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 283) w ustawie należy posługiwać się poprawnymi wyrażeniami językowymi (określeniami) w ich podstawowym i powszechnie przyjętym znaczeniu (§ 8 ust. 1). Według internetowego Słownika Języka Polskiego PWN „*organ*” jest pojęciem wieloznacznym; oznacza m.in. „urząd lub instytucję o określonej funkcji, zwłaszcza związanej ze sprawowaniem władzy” (<https://sjp.pwn.pl/sjp/organ;2569945.html>). W systemie prawnym „*organy*” definiowane są w licznych aktach prawnych, zawsze jednak w właściwym dookreśleniu charakteryzującym je poprzez wskazanie ustroju (np. publiczno-prawnego lub prywatnoprawnego do którego się odnoszą).

7. Dla zrozumienia znaczenia ograniczenia nakładanego na radców prawnych w postaci zawieszenia prawa wykonywania zawodu, czyli zakazu podejmowania czynności zawodowych wchodzących w zakres świadczenia pomocy prawnej, podporządkowanych zasadom etycznym i wymogom wykonywania zawodu, konieczne jest uwzględnienie prawnego kontekstu zakazu objętego przepisem art. 28

ust. 1 pkt 2 u.r.p. i wyjątków wskazanych w ust. 3 a także jego związku z innymi przepisami ustawy o radcach prawnych.

8. W interpretacji prawnego kontekstu zakazu „*podjęcia pracy w [...] kancelarii notarialnej*” pomocny będzie też kontekst historyczny, który przedstawia się następująco:

- a) przepis art. 28 ust. 3 u.r.p. nie zmienił się w zasadniczy sposób od uchwalenia ustawy o radcach prawnych stanowiąc, że „*zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego nie stosuje się wobec osób zatrudnionych na stanowiskach radców prawnych w organach, o których mowa w ust. 1 pkt 2*” by od dnia 15.09.1997r. otrzymać brzmienie „*zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego nie stosuje się wobec zatrudnionych na stanowiskach radców prawnych w organach, o których mowa w ust. 1 pkt 2.*”; zmiana polegała na skreśleniu słowa „*osób*”,
- b) zmianom natomiast ulegał przepis odniesienia tj. art. 28 ust. 1 pkt 2 u.r.p., który w swym pierwotnym brzmieniu stanowił, że „*zawieszenie prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego następuje w wypadku podjęcia pracy w organach wymiaru sprawiedliwości, w organach ścigania, w notariacie lub w Państwowym Arbitrażu Gospodarczym*”.
- c) następujące w kolejnych latach obowiązywania ustawy o radcach prawnych zmiany tego przepisu, nadawały mu następujące brzmienie:
 - i. „*Zawieszenie prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego następuje w wypadku podjęcia pracy w organach wymiaru sprawiedliwości, w organach ścigania lub w notariacie*”, obowiązujące od 01.10.1989r.,
 - ii. „*Zawieszenie prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego następuje w wypadku podjęcia pracy w organach wymiaru sprawiedliwości, organach ścigania lub kancelarii notarialnej*”, obowiązujące od 15.09.1997r.,
- d) w dniu wejścia w życie ustawy o radcach prawnych obowiązywały przepisy ustawy z dnia 25 maja 1951 r. Prawo o notariacie (t.j. Dz.U. 1963 Nr 19, poz. 106) statuując państwowe biura notarialne, obejmujące jednego lub więcej notariuszów oraz pracowników notarialnych (art. 1, art. 3 ww. ustawy). Stosunek pracy z notariuszem nawiązywał się na podstawie mianowania z dniem określonym w akcie nominacji. Notariuszy mianował Minister Sprawiedliwości (art. 11 ww. ustawy). Oprócz notariusza, w państwowym biurze notarialnym zatrudnieni byli także: aplikanci notarialni oraz asesorzy notarialni na podstawie mianowania, oraz pracownicy administracyjni i inni pracownicy notarialni. Kwestia ta podlegała zatem ścisłej reglamentacji normatywnej. Pod rządami ww. ustawy, obowiązującej do dnia 1 lipca 1989 r. użyte w art. 28 ust. 3 u.r.p. sformułowanie odnoszące się do zatrudnienia na stanowiskach radców prawnych w „*organach*” prawdopodobnie nie budziło

wątpliwości i rozciągało się na wszystkie miejsca pracy – urzędy lub instytucje - wymienione w art. 28 ust. 1 pkt 2 u.r.p.;

- e) zmiany ustroju notariatu, które zaszły od 1 lipca 1989 roku dopuściły istnienie obok notariuszy działających w państwowym biurze notarialnym, także notariuszy prowadzących indywidualne kancelarie notarialne. Notariusz dokonując czynności notarialnych działał już jako osoba zaufania publicznego; art. 1 § 2 ustawy z dnia 24 maja 1989 r. Prawo o notariacie (Dz.U. 1989 Nr 33, poz. 176). Minister Sprawiedliwości mógł tworzyć i znosić indywidualne kancelarie notarialne. Notariusz prowadzący kancelarię, zatrudniał personel kancelarii. Do indywidualnych kancelarii notarialnych stosowało się odpowiednio przepisy dotyczące państwowych biur notarialnych [...]. Co istotne, w państwowych biurach notarialnych byli zatrudnieni radcowie i sekretarze notarialni, inni pracownicy administracyjni oraz pracownicy obsługi. Na stanowisku radcy i sekretarza notarialnego mógł być zatrudniony pracownik, który odbył praktykę i złożył egzamin. Minister Sprawiedliwości określał, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki przyjęcia na stanowisko radcy i sekretarza notarialnego, organizację praktyki, zakres egzaminu, skład, powoływanie i postępowanie komisji egzaminacyjnej oraz zasady zwalniania od odbycia określonej praktyki (art. 40 ww. ustawy). Pod rządami ww. ustawy, obowiązującej od dnia 1 lipca 1989 r. użyte w art. 28 ust. 3 sformułowanie odnoszące się do zatrudnienia na stanowiskach radców prawnych w „organach” mogło już budzić wątpliwości, choć przecież nadal „podjęcie pracy w notariacie” mogło być rozumiane jako podjęcie pracy w organie w znaczeniu „instytucji” wymienionej w art. 28 ust. 1 pkt 2 u.r.p.;
- f) począwszy do 22 kwietnia 1991 roku obowiązują przepisy ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. prawo o notariacie (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1001), zgodnie z którym notariusz w zakresie swoich uprawnień ustawowych, działa jako osoba zaufania publicznego, korzystając z ochrony przysługującej funkcjonariuszom publicznym. Odnośnie do formy organizacyjnej w jakiej notariusz wykonuje czynności notarialne to dokonuje ich w kancelarii notarialnej (art. 3 ww. ustawy). Notariusz może prowadzić tylko jedną kancelarię, przy czym kilku notariuszy może prowadzić jedną kancelarię na zasadach spółki cywilnej lub partnerskiej (art. 4 ww. ustawy). Nadto, notariusz zatrudnia pracowników kancelarii oraz zapewnia warunki lokalowe i wyposażenie kancelarii, stosowne dla notariatu. Wejście w życie ww. ustawy nie wywołało zmian ustawy o radcach prawnych, której brzmienie art. 28 ust. 1 pkt 2 zmieniło się z „lub w notariacie” na „lub kancelarii notarialnej” dopiero od 15.09.1997r. Także pod rządami ww. ustawy, obowiązującej od dnia 22 kwietnia 1991 r. użyte w art. 28 ust. 3 sformułowanie odnoszące się do zatrudnienia na stanowiskach radców prawnych w „organach” mogło także budzić wątpliwości, choć przecież „podjęcie pracy w kancelarii notarialnej” może być rozumiane jako podjęcie pracy w „organie” w znaczeniu „instytucji” wymienionej w art. 28 ust. 1 pkt 2 u.r.p.

9. Niezależnie od powyższego, Komisja stwierdza, że pomocny w odkodowaniu znaczenia przepisu art. 28 ust. 1 pkt 2 u.r.p. jest przepis art. 26 u.r.p., który stanowi, że *„osoby, które wykonują zawód sędziego, asesora sądowego, prokuratora, notariusza, komornika, asesora prokuratorskiego i notarialnego bądź odbywają aplikację sądową, prokuratorską lub notarialną, nie mogą jednocześnie zostać wpisane na listę radców prawnych ani wykonywać zawodu radcy prawnego”*.

10. Ustawa o radcach prawnych stanowi zatem, iż wykonywanie innego zawodu reglamentowanego, stanowi formalną przeszkodę dokonania wpisu na listę radców prawnych.

11. W tym kontekście wskazać należy, w oparciu o przepis art. 28 ust. 1 pkt 2 u.r.p., że w przypadku osób wpisanych na listę radców prawnych, podjęcie pracy w organach wymiaru sprawiedliwości, w organach ścigania lub kancelarii notarialnej należy rozumieć jako podjęcie wykonywania innego zawodu reglamentowanego w organach wymiaru sprawiedliwości, w organach ścigania lub kancelarii notarialnej. Ono skutkuje zawieszeniem prawa wykonywania zawodu radcy prawnego. Konsekwentnie podjęcie pracy w kancelarii notarialnej, o którym mowa w art. 28 ust. 1 pkt 2 u.r.p. należy w ocenie Komisji rozumieć jako wykonywanie zawodu notariusza, tj. dokonywanie czynności notarialnych w rozumieniu art. 1 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. prawo o notariacie, skutkuje zawieszeniem prawa wykonywania zawodu radcy prawnego.

12. Użycie w art. 28 ust. 3 pojęcia „organów”, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 2 u.r.p. należałoby rozumieć szeroko i nadawać mu znaczenie autonomiczne na gruncie ustawy o radcach prawnych i pod pojęciem tym rozumieć wykonywanie pracy w urzędach lub instytucjach w charakterze osób wykonujących zawód regulowany lub dokonujących czynności reglamentowanych prawnie, stanowiących istotę sprawowania wymiaru sprawiedliwości, ścigania, dokonywania czynności notarialnych.

13. W ocenie Komisji dopuszczalne jest zatrudnienie radcy prawnego w kancelarii notarialnej na podstawie umowy o pracę na stanowisku radcy prawnego. Świadczenie pomocy prawnej przez zatrudnionego w kancelarii notarialnej radcę prawnego na rzecz kancelarii notarialnej, jako klienta radcy prawnego, nie skutkuje zawieszeniem prawa wykonywania zawodu radcy prawnego, o którym mowa w art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy o radcach prawnych, co wynika z przepisu art. 28 ust. 3 ustawy o radcach prawnych.

14. Prowadzona przez notariusza kancelaria indywidulana, lub w formie spółki cywilnej, czy spółki partnerskiej, może być klientem radcy prawnego, a radca prawny może świadczyć na rzecz tej kancelarii lub spółki pomoc prawną mającą na celu ochronę prawnych interesów tej kancelarii lub spółki.

15. W takiej sytuacji kancelaria lub spółka dla której radca prawny świadczy pomoc prawną jest klientem radcy prawnego i do relacji między nimi oraz

wykonywania zawodu przez radcę prawnego stosuje się przepisy ustawy o radcach prawnych, KERP, Regulamin Wykonywania Zawodu Radcy Prawnego.

16. W związku z powyższym radca prawny zatrudniony w kancelarii notarialnej, świadczy pomoc prawną, tj. wykonuje czynności zawodowe na rzecz tej kancelarii jako klienta a do stosunku pracy mają zastosowanie m. in. przepis art. 9 ust. 1 u.r.p. stanowiący, że radca prawny wykonujący zawód w ramach stosunku pracy zajmuje samodzielne stanowisko podległe bezpośrednio kierownikowi jednostki organizacyjnej, art. 9 ust. 4 u.r.p., zabraniający polecania radcy prawnemu wykonania czynności wykraczającej poza zakres pomocy prawnej. Należy też pamiętać o postanowieniu art. 25a ust. 2 KERP, który zabrania radcy prawnemu brać udziału lub pomagać w jakiegokolwiek formie, jakimkolwiek charakterze ani w jakikolwiek sposób w świadczeniu pomocy prawnej lub prowadzeniu regulowanej działalności prawniczej przez podmioty nieuprawnione. Przez podmioty nieuprawnione rozumie się osoby lub podmioty świadczące pomoc prawną niezgodnie z przepisami o formach wykonywania zawodu radcy prawnego, w szczególności spółki kapitałowe lub inne osoby, nieposiadające uprawnień do świadczenia pomocy prawnej. Zatrudnienie radcy prawnego na takim stanowisku w kancelarii notarialnej, co oczywiste nie może służyć świadczeniu pomocy prawnej klientom kancelarii notarialnej. Ani bowiem radca prawny nie jest uprawniony do wykonywania czynności notarialnych, ani nie może być podmiotem z którym notariusz prowadzi działalność regulowaną, ani radca prawny nie może świadczyć pomocy prawnej w formach innych niż przewidziane w art. 8 u.r.p.

Stanowisko zostało przyjęte przez Komisję Etyki i Wykonywania Zawodu

Krajowej Rady Radców Prawnych w składzie:

r.pr. dr Katarzyna Palka-Bartoszek (opracowanie) (przewodnicząca),

r.pr. Andrzej Kadzik,

r.pr. Jolanta Czepe,

r.pr. Agata Gutowska,

r.pr. Karolina Pukańska-Dura,

r.pr. Rafał Rybnik,

r.pr. Grzegorz Wyszogrodzki,

r.pr. Jacek Zieleziński.

Przewodnicząca Komisji

Etyki i Wykonywania Zawodu

r.pr. dr Katarzyna Palka - Bartoszek